

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/407/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813209164
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kopina
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8813209164.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinom Kopinom v spore žalobcu: Z. N., H.. XX.X.XXXX, C. N. H. R., F. XXX/X, právne zastúpeného: JUDr. Zdeňka Vokálová, advokátka, AK Hlavná 61, Prešov, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze, so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, s návrhom na odklad vykonateľnosti, takto

rozhodol:

I. Súd **z a m i e t a** návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 12.1.2015, doručený súdu dňa 13.1.2015.

II. O **d k l a d á** sa vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn.: 3C/3484/2012 z 19.1.2012, do dňa nadobudnutia právoplatnosti výroku III. tohto rozsudku.

III. Súd **z r u š u j e** rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn.: 3C/3484/2012 z 19.1.2012.

IV. Žalovaný je **p o v i n ň ý** nahradiť žalobcovi trovy konania. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 4.9.2013 žalobca navrhol súdu, aby vydal tento rozsudok: „Súd zrušuje rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn.: XC/XXXX/XXXX z 19.1.2012. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 135,76 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právnej zástupkyne žalobcu.“

2. Žalobu odôvodnil tým, že rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn.: XC/XXXX/XXXX z 19.1.2012 bola žalobcovi uložená povinnosť, aby do 5 dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku zaplatil žalovanému sumu vo výške 102,90 € a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- € na účet žalovaného, alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. Žalobca uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd. Tento rozhodcovský rozsudok si žalobca prevzal dňa 12.8.2013. Žalobca namieta, že rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť poisťnej zmluvy (Všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zjednávané Prvou československou poisťovňou Rapid, a.s. - XV. časť - Rozhodcovské konanie) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu jeho práva, ako spotrebiteľa. Na základe tejto doložky došlo k vydaniu rozsudku rozhodcovského súdu, aj keď k tomu dôjsť nemalo, pretože

rozhodcovská doložka nebola uzavretá platne a právomoc rozhodcovského súdu nebola daná. Platné dohodnutie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je možné len individuálne. V danom prípade tomu tak nebolo, pretože rozhodcovská doložka tvorí súčasť poisťnej zmluvy, a to i napriek tomu, že v poslednej časti Všeobecných poisťných podmienok (osobitné zmluvné dojednania č. 1/2007) je obsiahnutá možnosť, aby žalobca opätovne súhlasil s riešením prípadných vzniknutých sporov pred rozhodcom. Ďalej žalobca uvádza, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Poukazuje na konštantnú judikatúru NS SR, napr. uznesenie NS SR 6Cdo 1/2012 z 21.3.2012, 6Cdo 3/2013 z 13.3.2013, rozhodnutie KS Prešov zo dňa 31.5.2011, č.k. 20CoE/24/2011. Poukazuje na konštantnú judikatúru najvyššieho súdu a krajských súdov, ktorá ustálila, že rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné, a to pre hrubý rozpor s dobrými mravmi. Žalovaný sa nezdržal použitia tejto neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle §53a ods. 4 OZ, čím porušil svoju zákonnú povinnosť. Napokon aj rozhodcovský súd, ktorý rozhodnutie vydal, trpel nedostatkom právomoci, odvíjajúcej sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky, čo má za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

3. Zároveň žalobca navrhol odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, ktorý vo veci samej navrhuje súdu zrušiť.

4. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu z dôvodu jej nedôvodnosti. Uviedol, že žalobca nenavrhuje vykonať jediný dôkaz, svoj nárok uplatňuje na základe uznesení Najvyššieho súdu, ktoré, ako sám konštatuje, nie sú pre súdy nižšieho stupňa záväzné. Navyše, rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 1/2012, ktorému žalobca venuje podstatný priestor v návrhu žaloby, bolo odmietnutie dovolania našej spoločnosti, kde Najvyšší súd vyslovil v odôvodnení závery meritórnej povahy, nemajúce žiaden vzťah ku dôvodom odmietnutia dovolania. Poukázal na nález Ústavného súdu ÚS 402/2008 z 1.4.2009. Žalobca tvrdí a to veľmi všeobecne, bez uvedenia rozhodujúcich skutočností, že rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve je ako taká neprijateľnou podmienkou. V žalobe sa žalobca konkrétne v tomto zmysle odvoláva na všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, konkrétne na ust. § 53 ods. 4 písm. r), v nadväznosti na § 53 ods. 5. Ak by súd pri svojej interpretácii § 53 ods. 4 písm. r) kládol rovnítko medzi ustanovenie v rozhodcovskej doložke „všetky spory riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní“ a dikciu uvedenej právnej normy „riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní“, tak je naprosto zřejmé, že pri použití výkladu *reductio ad absurdum* by stačilo v rozhodcovskej doložke uviesť, že napr. „spory o dlžné poisťné riešiť v rozhodcovskom konaní“ a rovnítko by muselo byť odstránené. Je však nado všetku pochybnosť, že zákonodarca nemal úmysel dosiahnuť absurdný dôsledok, aby len časť sporov bola zahrnutá do rozhodcovskej doložky, inak by bola rozhodcovská doložka neplatná. Rozhodcovské konanie upravuje z. 244/2002 Z.z. Na základe zásady individuálnej autonómie (slobody prejavu vôle) priznanej OZ, bolo by možné dojednať v rozhodcovskej doložke rôzne obmedzenia - napríklad zamedziť spotrebiteľovi obrátiť sa na všeobecný súd pod hrozbou zmluvnej pokuty - týmito obštrukciami by bol spotrebiteľ nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu bez možnosti využitia opravných prostriedkov priznaných v OSP, resp. Zákone o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve, o ktorú v spore ide, nevyv núcuje na spotrebiteľovi povinnosť riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní - rozhodcovská doložka v horeuvedenom znení obsahuje len dohodu zmluvných strán, že spory zo zmluvy sa budú prednostne resp. najprv riešiť v rozhodcovskom konaní, pričom v ničom nie sú upreté práva spotrebiteľa v prípade nespokojnosti so spôsobom tohto rozhodcovského konania, resp. so skutkovým a právnymi závermi rozhodcovského súdu, pokračovať ďalej v riešení sporu na všeobecnom súde (tak ako to nakoniec je aj v tomto prípade). Uvedená argumentácia je jednoznačne podporená v rozhodnutí SD EU C-342/13 Szebestyáni. sa uvádza, že národný súd je povinný pri posudzovaní podmienky podľa písmena q) Anexe Smernice 93/13/EHS dôsledne verifikovať, či je zámerom spornej klauzuly vylúčiť alebo sťažiť právo spotrebiteľa podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd. Žalovaný poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 394/2012-13, kde sťažovatelia namietali porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom rozhodcovského súdu, pričom sťažovatelia podali aj žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku na všeobecný súd. Žalobca pri tom poukazuje na čl. XV. Všeobecných poisťných podmienok, ktoré sú súčasťou poisťnej zmluvy, avšak nie podľa tvrdení žalovaného, ako uvádza žalobca, ale v zmysle ustanovenia § 788 ods. 3 OZ. Žalobca svojím podpisom iba potvrdil prevzatie jedného rovnopisu poisťnej zmluvy, Všeobecných poisťných podmienok a jeho podpis má výlučne deklaratívny charakter. Rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. bode 1 VPP bola

vyjednaná individuálne, a to práve prostredníctvom graficky a právne od VPP oddelených Osobitných zmluvných dojednaní k poisťnej zmluve. Osobitné zmluvné dojednania (OZD) sú od Všeobecných poisťných podmienok (VPP), ktoré sú priestorovo i obsahovo uzavreté podpisom navrhovateľa, oddelené hrubým písmom, typu Bold. OZD sú opatrené podpismi navrhovateľa a sprostredkovateľa poistenia, majú teda konštitutívny charakter - zakladajú právny vzťah medzi poisníkom a poisťovateľom v zmysle ustanovení uvedených v OZD. Súčasťou poisťnej zmluvy sa OZD stávajú až momentom ich podpísania! Nepodpísaním Osobitných zmluvných dojednaní by zmluvný vzťah ďalej pokračoval a nemalo by to žiaden vplyv na jeho ďalšie trvanie ani charakter. Žalovaný ďalej poukázal na uznesenie sp.zn. 14CoE/198/2011 zo dňa 06.07.2011 Krajského súdu v Banskej Bystrici, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici 14CoE/174/2011 zo dňa 27.06.2011, uznesenie Krajského súdu v Prešove 10CoE/48/2011 zo dňa 27.10.2011 a uznesenie Krajského súdu v Prešove 10CoE/51/2011 zo dňa 27.10.2011. Rozhodcovská doložka v posudzovanej poisťnej zmluve nielen že nie je neprijateľnou podmienkou v zmysle Smernice 93/13/EHS a §§ 52-55 Občianskeho zákonníka ale navyše je aj individuálne dojednaná. Rozhodcovská doložka upravená v čl. XV v bode 1 bola dojednaná platne podľa ust. § 3 a § 4 ods. 2 z. 244/2002 Z.z. a spĺňa všetky predpísané náležitosti v zmysle predmetného zákona. Žalovaný tiež poukázal na Uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS135/05 z 2. júna 2005. Žalobca neuvádza nikde, že by disponoval skutkovým zistením na základe ktorého by bolo možné predpokladať, že žalovaný svojim zlomyseľným konaním chce, chcel alebo bude chcieť svoju povinnosť uvedenú v ods. 2 čl. XV VPP zneužiť na dosiahnutie jednostrannej výhody v prípadnom rozhodcovskom konaní.

5. Podaním doručeným súdu dňa 13.1.2015 žalovaný navrhol prerušiť konanie podľa §109 ods. 2 písmeno c) v danom čase platného Občianskeho súdneho poriadku, a to až do právoplatného ukončenia konania o Uznesení Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/1/2012 vedeného pred Ústavným súdom pod sp.zn. II. ÚS 382/2013, Rvp 5052/2012.

6. Návrh na prerušenie konania žalovaný odôvodnil tým, že Nálezom Ústavného súdu, sp.zn. I ÚS 402/2008 z 1.4.2009 malo byť konštatované, že uznesením NS SR sp.zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012 malo byť porušené právo účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a to v častiach, kde NS SR v Uznesení konštatoval, že „V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správe konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky“, resp. že „Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky“. Práve uznesenie NS SR, sp.zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012 je také, o ktoré žalobca oprel svoju žalobu. Ďalej v návrhu na prerušenie konaní žalovaný poukázal na Nález Ústavného súdu SR, sp.zn. II. ÚS 499/2012 z 10.7.2013, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie základného práva žalovaného na spravodlivý proces, a to postupom NS SR v exekučnej veci vedenej pod sp.zn. 2Cdo/5/2012. Ide podľa žalovaného o rozhodnutie takmer totožné s rozhodnutím NS SR, sp.zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012. Z prijatia ústavnej sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie vyplýva, podľa žalovaného, pravdepodobnosť hraničiaca s istotou, že uznesenie NS SR, sp.zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012 bude zrušené. Preto podľa žalovaného sa pred ústavným súdom rieši otázka, ktorá zjavne môže mať význam pre toto súdne konanie.

7. Podľa §162 ods. 3 Zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), O zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

8. Podľa §470 ods. 1, 2 CSP, Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

9. Podľa §109 ods. 2 písmeno c) Zákona č. 99/1963 Zb. OSP, účinného do 30.6.2016, Pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. O zamietnutí návrhu na prerušenie konania, ktorý žalovaný odôvodnil pôvodne §109 ods. 2 písmeno c) OSP, čiže z dôvodu, že rozhodnutie malo závisieť od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť a má význam pre toto súdne konanie (teraz obdobne §162 ods. 1 písmeno a) CSP - zákona účinného od 1.7.2016) súd vo výroku I. rozhodol o zamietnutí podľa §162 ods. 3 CSP, v spojení s §470 ods. 2 CSP.

10. Ústavný súd vo veci II. ÚS 382/2013 (do skončenia ktorého konania žalovaný navrhol toto konanie prerušiť) rozhodol Nálezom II. ÚS 382/2013 z 30.9.2014 takto: „1. Základné práva obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1 CoE 171/2011 z 23. júna 2011 a sp. zn. 1 CoE 418/2011 z 8. augusta 2011 a postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012 a sp. zn. 5 Cdo 112/2012 z 22. novembra 2012 porušené neboli. 2. Sťažnostiam obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., vo zvyšnej časti nevyhovuje.“ Je tak zrejmé, že návrh na prerušenie konania pre prebiehajúce konanie ÚS SR bol jednak podaný po vyhlásení Nálezu ÚS SR v predmetnej veci, i keď síce zrejme ešte pred jeho zverejnením v Zbierke zákonov SR. Okrem toho ale tento Nález vyvrátil tvrdenia a právnu argumentáciu žalovaného.

11. Súd tak zamietol tento návrh na prerušenie konania z dôvodu, že v čase vyhlásenia meritórneho rozhodnutia v tejto veci je jednak už časovo bezpredmetný a jednak vyvracia právnu argumentáciu žalovaného.

12. K otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného a jeho procesnej subjektivity súd uvádza nasledovné:

13. Na majetok žalovaného bolo uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 23.01.2018 sp.zn. 31K/28/2017, zverejnené v Obchodnom vestníku 20/2018 dňa 29.01.2018, vyhlásený konkurz.

14. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých predpisov (ZoRK) v znení neskorších predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o intervenciu.

16. Podľa § 47 ods. 4 ZoRK, v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu.

17. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je prerušené. Súd v danej súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.02.2015 č.k. III. ÚS 710/2014-35, ktorý sa v zásade týkal právne a skutkovo obdobnej situácie, keď všeobecné súdy vo veci nekonali z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného. Tým spôsobili v konaní zbytočné prietahy, čo viedlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez týchto prietahov. Podľa čl. III bod 3. odôvodnenia nálezu „Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup krajského súdu. Krajský súd vo svojom vyjadrení pri vrátení spisu na prvostupňový súd poukázal na skutočnosť, že ďalšiemu postupu vo veci bráni procesná prekážka, keďže na majetok odporcu bol 15. apríla 2010 vyhlásený konkurz, v dôsledku čoho došlo zo zákona k prerušeniu konania. V zmysle ustanovenia § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Ústavný súd po posúdení povahy uplatneného práva sťažovateľkou v konaní pred všeobecnými súdmi konštatuje, že sa priamo netýka majetku podliehajúceho konkurzu patriacemu úpadcovi. Sťažovateľka si neuplatňovala majetkové práva voči odporcovi, ktorý je v konkurze, predmetom konania bola žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku, v ktorom súd preskúmava postup a rozhodnutie rozhodcu alebo rozhodcovského súdu. V uvedenom konaní zákon za striktné daných podmienok vytvára priestor pre súdnu kontrolu nad rozhodcovskými rozsudkami v medziach uvedených v § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Súdna kontrola je obmedzená na to, či boli splnené základné podmienky prejednanie a rozhodnutia sporu, vzhľadom na ústavne garantované právo na súdnu ochranu. Z uvedeného vyplýva, že nároky sťažovateľky v konaní na

zrušenie rozhodcovského rozsudku nie sú majetkového charakteru. Preto podľa názoru ústavného súdu napriek vyhlásenému konkurzu na majetok odporcu nič nebráni tomu, aby všeobecné súdy rozhodli o žalobnom návrhu sťažovateľky (podobne napr. I. ÚS 158/04)... Vzhľadom na všetky uvedené dôvody po zhodnotení postupu krajského súdu v napadnutej veci možno konštatovať príčinnú súvislosť s porušením základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl.6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu.“

18. Z vyššie citovaného odôvodnenia nálezu je zrejmé, že v tomto prípade ide o totožnú situáciu, keď sa žalobca žalobou domáha zrušenia rozsudku rozhodcovského súdu, čo nemožno samo o sebe považovať za úkon týkajúci sa priamo majetku žalovaného podliehajúceho konkurzu. Žalobca nežaluje žalovaného na poskytnutie plnenia zo strany žalovaného alebo na vydanie veci, ktorý je v jeho majetku. Táto podmienka je pritom nevyhnutnou na prerušenie konania v zmysle § 47 ods. 1 ZoRK (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/215/2018 zo dňa 25. 10. 2018).

19. V tejto súvislosti súd uvádza, že podľa § 44 ods. 1 ZoRK prechádza na správkyňu konkurznej podstaty oprávnenie konať v mene a na účet úpadcu len vo vzťahu k majetku úpadcu, ktorý podlieha konkurznému konaniu. V ostatných veciach naďalej koná v mene úpadcu jeho štatutárny zástupca tak, ako tomu bolo pred jeho vstupom do konkurzu. V predmetnej veci tak súd naďalej koná so žalovaným.

20. Je tak zrejmé, že nakoľko nejde o majetkovú vec žalovaného, ktorá by spadala do konkurzného konania, právna subjektivita žalovaného a jeho pasívna vecná legitímácia tak zostala v tomto spore zachovaná. Rovnako vyhlásením konkurzu na majetok žalovaného nedošlo k prevodu alebo prechodu práv alebo povinnosti, o ktorých sa koná (§80 ods. 1 CSP), ale právna subjektivita žalovaného zostala zachovaná. Žalovaný je len v súlade s ZoRK povinný k obchodnému menu v obchodnom styku pripájať doložku „v konkurze“, preto súd v tomto spore riadne ďalej konal.

21. Súd vo veci vykonal pojednávanie, na ktorom bol vypočutý žalobca, ktorý k veci uviedol: „Ja som pre tú spoločnosť pracoval ako „poisťovák“. Bola podmienka, že si aj sám uzatvorím poisťku u nich predtým, ako u nich nastúpim, nakoniec som tam ani nenastúpil. Našiel som si informácie na internete a povedal som si, že nebudem pre nich pracovať. V podstate tá poisťka mi prišla ako nevýhodná a mesačné poisťné mi pripadalo ako príliš vysoké - cca 28-30,- €. Automaticky, ako som poisťku zrušil, prišlo mi platiť pokutu cca 280-290,- €, čo mi pripadalo ako absolútne neoprávnené. Ani originál zmluvy som nedostal, len tak akoby dopísanú kópiu rukou.“ Na otázku, že keď dostal zmluvu a keď ju podpísal, čo mu pritom bolo vysvetľované, žalobca uviedol: „Bola tam uvedená výška poisťného, poisťné krytie. V podstate to bol zdrap papiera, keďže originál s pečiatkou som ani nedostal. Dotyčná osoba, s ktorou som tú poisťku uzatváral, zrazu sa stratila, nedvíhala telefón a nakoniec telefónne číslo bolo zrušené. Zhruba som si zmluvu pred podpísaním prešiel, ale všeobecné podmienky tam neboli priložené.“ Na otázku súdu, či mal vedomosť, že pri podpísaní zmluvy bola pripojená aj rozhodcovská doložka, či mal o tom vedomosť, žalobca uviedol, že nie. Na otázku súdu, či vie preukázať, že sa zaujímal o zamestnanie v spoločnosti, s ktorou uzatváral poisťnú zmluvu a to, že k tomu nedošlo, žalobca uviedol: „Nemám žiadnu pracovnú zmluvu, ani som nič nepodpisoval. Bolo mi to sľúbené paňou, s ktorou som uzatváral poisťku. Bola to ponuka cez jeden internetový portál.“

22. Na pojednávaní boli vykonané listinné dôkazy a oboznámené podania a vyjadrenia sporových strán: žaloba vo veci samej, návrh Rapid life životnej poisťovne na uzatvorenie poisťnej zmluvy, oznámenie Rapid life o zániku poistenia, návrh Rapid life na začatie konania o zaplatenie 102,90 € adresovaný Arbitrážnemu súdu Košice, upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom, rozhodcovský rozsudok sp.zn. 3C/3484/2012 zo dňa 19.1.2012, uznesenie NS SR, sp.zn. 6Cdo/1/2012 z 21.3.2012 o odmietnutí dovolania oprávnenej (Rapid life), vyjadrenie žalobcu, návrh žalovaného na prerušenie konania podľa §109 ods. 2, písmeno c) OSP, s pripojeným nálezom Ústavného súdu SR, vyjadrenie odporcu k návrhu na začatie konania, žalobcom predložené listinné dôkazy na pojednávaní dňa 28.6.2016, nachádzajúce sa v prílohovej obálke, a to: návrh Rapid life na uzatvorenie poisťnej zmluvy - originál, rozhodcovský rozsudok 3C/3484/2012 - originál, upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom z 9.1.2012, list Rapid life adresovaný Arbitrážnemu súdu Košice, s.r.o. z 2.1.2012, darovacia zmluva darcu Z. N., obdarovaného Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS - 50,- €, kópia poisťky o uzavretí poisťnej zmluvy č. 4517790007, list Rapid life adresovaný žalobcovi z 24.11.2009 s výzvou na úhradou poisťného 27,90 € s pripojenou bankovou zloženkou na úhradu hotovosti, rokovací poriadok Arbitrážneho súdu Košice, príručka obchodnej služby Rapid life, oznámenie

Rapid life adresované žalobcovi z 8.2.2010 s oznámením o zmene výšky poplatkov a oznámením finančného stavu v roku 2009, formulár Rapid life „Čo robiť v prípade poistnej udalosti, zmeny údajov v poistnej zmluve alebo pri výpovedi poistenia“, formulár Rapid life „Zmluvné dojednania pre poistenie EuroKapitálPlus, Všeobecné poistné podmienky, Oznámenie o zániku poistenia z 18.7.2011 - originál, kópia, oznámenie s odkupnou hodnotou účtu poistenia EKP ku dňu 6.7.2011; vyjadrenie žalovaného k žalobe doručené 16.8.2016, úradný záznam súdu z 18.8.2016, uznesenie OS Košice, sp.zn. 31K/28/2017 zo dňa 23.1.2018 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka (žalovaného), výpis z databázy finstat.sk z Obchodného vestníka o konkurznom konaní č. 31K/28/2017, výpis z finstat.sk vo veci Konkurzy a reštrukturalizácie z Obchodného vestníka konania č. 879406, výpis z OR - Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze.

23. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav veci:

24. Medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 18.11.2009 uzavretá poistná zmluva č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo životné poistenie s obsahom špecifikovaným v zmluve. Pri uzatvorení zmluvy žalobca podpísal vyhlásenie, že bol oboznámený so Všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie žalovaného, ktoré sú súčasťou zmluvy. Súčasťou všeobecných poistných podmienok sú aj osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, podľa ktorých žalobca so žalovaným okrem iného vyjadrili svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP s tým, že toto ustanovenie chápu ako rozhodcovskú doložku (bod 3. osobitných zmluvných dojednaní). Osobitné zmluvné dojednania žalobca dňa 18.11.2009 podpísal. Listom zo dňa 18.7.2011 žalovaný žalobcovi oznámil zánik poistenia z dôvodu žiadosti žalobcu o zrušenie tejto poistnej zmluvy. V oznámení žalovaný žalobcovi uviedol, že mu mal zaplatiť poistné CBPP spolu v sume 446,40 €, z čoho mala byť mínus 96,40 € ako akumulovaná kapitálová hodnota bežne plateného poistného a suma 325,20 € mala zostať ako neumorené obstarávacie náklady. Zostatok tak mal zostať 0,- €, čiže žalovaný žalobcovi nemal nič vracať, ani žalobca žalovanému doplácať. Návrhom na začatie konania o zaplatenie sumy 102,90 €, adresovaným Arbitrážnemu súdu Košice, s.r.o. žalovaný inicioval konanie voči žalobcovi o zaplatenie tejto sumy s príslušenstvom. Tento návrh bol Arbitrážnemu súdu Košice, s.r.o. doručený 4.1.2012 a bola mu pridelená spisová značka 3C/3484/2012. Arbitrážny Súd Košice, s.r.o. konajúc bez nariadenia pojednávania prostredníctvom rozhodcu JUDr. Michala Škriaba v predmetnej veci vydal dňa 19.1.2012 rozhodcovský rozsudok, ktorým uložil žalovanému (teraz žalobcovi), aby do 5 dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku zaplatil žalobcovi (teraz žalovanému) peňažnú sumu vo výške 102,90 € a trovy konania vo výške 276,- € na účet žalobcu alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. V poučení o možnosti podať opravný prostriedok žalobcu poučil o tom, že do 5 dní od doručenia tohto rozhodcovského rozsudku môže žalobca voči nemu podať odpor. Podmienkou prihladania na odpor žalovaného je zaplatenie poplatku za podanie odporu, ktorý je vo výške 72,- €. Súd týmto rozhodcovským rozsudkom vydaným v skrátanom konaní rozhodol iba na základe skutočností tvrdených a preukázaných žalobcom (teraz žalovaným). Poplatok za odpor vo výške 72,- € je splatný spolu s podaním odporu a nie je možné ho uhradiť v kolkových známkach, ale len peňažnou sumou poukázanou na účet Arbitrážneho súdu Košice, s.r.o.. Rozhodcovský rozsudok nie je preskúmateľný iným rozhodcom, ani iným rozhodcovským súdom. Poučil žalobcu o tom, že podľa §40 ods. 1, ods. a) - j), v spojení s §41 Zák.č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, sa účastník rozhodcovského konania môže žalobou podanou na príslušnom súde v lehote 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku domáhať rozhodcovského rozsudku, ale podanie žaloby nemá vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia. V závere ho poučil o tom, že tento právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok je podľa §41 ods. 2 písmeno d) Zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku riadnym exekučným titulom.

25. Na zistený skutkový stav veci súd aplikoval nasledovné právne normy, po aplikácii ktorých vec takto právne hodnotí:

26. Podľa §52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (november 2009), je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom

je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

27. Na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

28. Nepochybne poisťná zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

29. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

30. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

31. Podľa § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

32. Ako vyplýva z § 54 ods. 1, ods. 2 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

33. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

34. Podľa ustanovenia §73 ods. 3 Zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

35. Platnosť rozhodcovskej zmluvy súd posudzoval podľa právnych predpisov účinných v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy zo dňa 18.11.2009 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, teda podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

36. Priebeh rozhodcovského konania, v ktorom bol vydaný napadnutý rozhodcovský rozsudok, súd posudzoval podľa právnych predpisov, účinných v čase podania žaloby na rozhodcovský súd (január 2012), teda podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. V zmysle predmetného zákona súd posudzoval aj podmienky a dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

37. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom ku dňu uzavretia rozhodcovskej zmluvy (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

38. V zmysle ustanovenia § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z., rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak

je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

39. V zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.13a)

40. Podľa § 17 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu.

41. Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

42. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

43. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

44. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

45. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

46. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a z hodnotenia v konaní vykonaných dôkazov je súd toho názoru, že žalobný návrh podaný bol dôvodne. Žalobca sa žalobným návrhom domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku. Žalobný návrh podal na súde v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, čo nebolo medzi stranami sporu sporné. Rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený 12.8.2013, žalobu na súde podal včas dňa 4.9.2013. Žalovaný týmto skutkovým tvrdeniam žalobcu nerozporoval.

47. V zákonnej lehote tak žalobca podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodov zodpovedajúcich § 40 ods. 1 písm. c), g,) j) zákona o rozhodcovskom konaní.

48. Pokiaľ súd rozhodne o zrušení rozhodcovského rozsudku, musí rozhodnúť aj o dôvode jeho zrušenia, preto žaloba musí obsahovať dôvody zrušenia (§ 40 ods. 1 písm. a) až j) zákona o rozhodcovskom konaní).

49. Prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 9. 2010, sp. zn. 5 Cdo 254/2009).

50. Poistná zmluva zo dňa 18.11.2009, č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorená medzi stranami sporu, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy je zrejmé, že žalovaný konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca bol spotrebiteľom, keďže zmluvu uzavrel ako fyzická osoba a pri jej uzatvorení nekonal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah takto navrhnutých zmlúv.

51. Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti. Rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si žalobca osobitne nevyjednal, nakoľko táto splyvala s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom.

52. Žalovaný je toho názoru, že rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne, čo má byť preukázané tým, že je upravená v Osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré žalobca podpísal osobitne a osobitne podpísal aj všeobecné podmienky žalovaného.

53. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. marca 2013, sp. zn. 6 Cdo 217/2012)

54. Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012).

55. V danom prípade bolo potrebné posúdiť, či osobitné zmluvné dojednania podpísané aj žalobcom možno považovať za individuálne dohodnuté; v takom prípade by rozhodcovská doložka bola uzavretá platne.

56. Z vykonaných dôkazov mal súd za jednoznačne preukázané, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Individuálnym dojednaním nebolo podpísanie Ďalších zmluvných dojednaní ako súčasť všeobecných podmienok žalovaného a individuálnosť dojednania nevyplýva ani z toho, že v tlačive o záznamoch a potrebách klienta je vopred predformulovaná všeobecná informácia o možnosti riešiť spory v rozhodcovskom konaní. Vzhľadom na uvedené je podľa názoru súdu nesporné, že v rámci rozhodcovského konania boli pri rozhodovaní porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku, konkrétne ustanovenia § 53 ods. 4 - neprihliadnutie rozhodcovského súdu na neprijateľnú zmluvnú podmienku, porušená bola taktiež zásada rovnosti účastníkov (§ 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z.), a to už pri výbere rozhodcu. Z uvedených dôvodov súd žalobe na základe ustanovenia § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. vyhovel a rozhodcovský rozsudok, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, zrušil.

57. Možno teda prijať záver, že ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah (čo je aj tento prípad) nemôže ísť o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku. Súd poukazuje na to, že spotrebiteľ podpísal rozhodcovskú doložku, pretože inú možnosť nemal, pokiaľ chcel uzatvoriť poisťovnú zmluvu. Z doložky nevyplýva, že by bol informovaný o rozdieloch medzi súdnym a rozhodcovským konaním, o rokovanom poriadku rozhodcovského súdu a pod. Princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) ustupuje dôležitejšiemu princípu, a to ochrane spotrebiteľa.

58. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Nález Ústavného súdu ČR IV. ÚS 2735/11 zo dňa 3.4.2012, v ktorom sa zdôrazňuje, že právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd sa primerane vzťahuje aj na rozhodcovské konanie. Ak sa výber rozhodcu neurčil podľa transparentných pravidiel, nemôže byť akceptovateľný ani výsledok tohto rozhodovania.

59. Nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že v predmetnej veci sa zabezpečilo individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky, čo by znamenalo, že ak aj ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskom vzťahu, pri jej individuálnom dojednaní je potrebné túto rešpektovať.

60. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. 3Cdo 1/2012, 5Cdo 61/2012, 6Cdo 13/2013) sa vysporiadala aj s touto právnou situáciou týkajúcou sa osobitného zmluvného dojednania v rámci Všeobecných zmluvných podmienok, ktoré sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy a konštatovala,

že ani takto formulovaná časť Všeobecných obchodných podmienok nemá charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky.

61. Časť záverečných ustanovení Všeobecných poistných podmienok v predmetnej zmluve uzavretej medzi účastníkmi, ktorá je označená ako Osobitné zmluvné dojednania, nemožno prisúdiť charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky, nakoľko táto časť napriek jej názvu ako Osobitné zmluvné dojednania, je súčasťou Všeobecných poistných podmienok, tvorí jednoliaty celok tohto právneho dokumentu a táto časť je vyhotovená v predtlačenej formulárovej forme, čo vylučuje záver o individuálnom dojednaní takejto zmluvnej podmienky a o náležitom poučení a informovaní žalobcu ako spotrebiteľa o právnych dôsledkoch takto dojednanej zmluvnej podmienky.

62. Vzhľadom na skutočnosť, že tzv. Osobitné zmluvné dojednania sú súčasťou Všeobecných poistných podmienok a súčasťou uzavretej poistnej zmluvy, je vylúčené prijať záver o náležite osobitne dojednanej zmluvnej podmienke. 50. Pri posudzovaní spotrebiteľských zmlúv je potrebné si uvedomiť, že nie je dôležité to, že spotrebiteľ zmluvu podpísal a s podmienkami zmluvy súhlasil. Ustanovenia zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu, predstavujú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa (Nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 562/12 zo dňa 24.10.2013, I. ÚS 199/11). Tento uhol pohľadu spočívajúci v rozhodujúcom princípe a to princípe ochrany práva spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je rozhodujúci pri spotrebiteľských právnych vzťahoch.

63. V predmetnej veci došlo k porušeniu ustanovenia § 40 ods. 1 písm. g), j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, nakoľko formuláciou rozhodcovskej doložky došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania práve so zreteľom na to, že táto rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom a vylučuje spotrebiteľa z možnosti obrátiť sa so svojimi nárokmi aj na všeobecný súd. Navyiac, v zmysle písm. j) citovaného zákona, pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, a to § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

64. Zároveň v predmetnom rozhodcovskom konaní išlo o obdobu skráteného konania, ktoré poznal aj Občiansky súdny poriadok platný a účinný v čase vydania rozhodcovského rozsudku. Ustanovenie § 172 Občianskeho súdneho poriadku účinného ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku (19.1.2012) už však bolo doplnené o ods. 9, podľa ktorého ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Celý uvedený proces je možné považovať iba za snahu obísť ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, na ktoré je všeobecný súd povinný prihliadať z úradnej moci. Pokiaľ ide o nárok na trovy konania priznané rozhodcovským rozsudkom, tieto sú zjavne neprimerané pohľadávke. Podľa ust. § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného ku dňu vydania rozhodcovského rozsudku, ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. V danom prípade by pri pohľadávke 102,90 € všeobecný súd aplikoval vyššie cit. ustanovenie a priznal by žalovanému trovy konania maximálne do výšky istiny tejto pohľadávky, nakoľko trovy konania v sume 276,- € prevyšujú uplatnenú pohľadávku a sú zjavne neprimerané voči tejto pohľadávke. Aj v uvedenej časti tak boli predmetným rozhodcovským rozsudkom porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, konkrétne procesné predpisy slúžiace ochrane práv spotrebiteľa.

65. Za ďalšie porušenia práv spotrebiteľa súd považuje extrémne krátku lehotu (5 dní) na podanie odporu proti rozhodcovskému rozsudku. Občiansky súdny poriadok poskytoval lehotu 15 dňovú aj to za predpokladu, že by vôbec došlo k vydaniu platobného rozkazu.

66. Za závažné porušenie predpisov na ochranu práv spotrebiteľa súd považuje aj spoplatnenie podania odporu sumou 72,- €. Spotrebiteľ brániaci svoje práva by tak musel aj napriek ust. § 4 ods. 2 písm. za) zákona o súdnych poplatkoch, účinného v čase vydania rozhodcovského rozsudku, zaplatiť súdny poplatok za odpor, hoci v konaní pred všeobecným súdom by takúto povinnosť nemal. Citované ustanovenie totiž oslobodzuje spotrebiteľa domáhajúceho sa ochrany svojho práva od súdneho poplatku.

67. Oslobodenie spotrebiteľa sa nevzťahuje len na prípady, kedy je spotrebiteľ v pozícii žalobcu. Oslobodenie sa týka aj prípadov, kedy spotrebiteľ uplatňuje spoje práva v pozícii žalovaného, napríklad formou odporu proti platobnému rozkazu, odporu proti rozkazu na plnenie, námietok proti exekúcii,

žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku atď. V pochybnostiach pri aplikácii zákona o súdnych poplatkoch musí byť uprednostnený ten výklad, ktorý je v prospech poplatníka (NS SR sp. zn. 4Cdo/268/2005), preto je spotrebiteľ oslobodený vo všetkých konaniach, v ktorých požíva status spotrebiteľa, kedy druhou stranou sporu je podnikateľ - dodávateľ a spor vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy.

68. Vzhľadom na uvedené súd preto žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel. Sud ďalej poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v obdobných veciach sp.zn. 1Co/193/2013 zo dňa 28.10.2013, sp.zn. 14Co/22/2014 zo dňa 07.05.2014, sp.zn. 7Co/7/2014 zo dňa 28.04.2014, sp.zn. 15Co/35/2013 zo dňa 09.04.2014.

69. Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku na návrh spotrebiteľa nestratilo zmysel nadobudnutím účinností § 243d ods. 1 Exekučného poriadku. Argumentácia žalovaného v súvislosti s novelizáciou zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch ustanovením § 243d ods. 1, účinným od 01. 01. 2015, že novela Exekučného poriadku anuluje právoplatnosť rozhodcovského rozsudku a právne postavenie strán sporu sa obnovilo do stavu pred vydaním rozhodcovského rozsudku, nie je správna. Rozhodcovský rozsudok ustanovením § 243d Exekučného poriadku, ani žiadnym iným ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu nebol formálne zrušený. Zákonodarca nepristúpil normatívnou cestou k zrušeniu rozhodcovských rozsudkov, legislatívna úprava smerovala k strate ich záväznosti. Rozsudok teda nie je zrušený a neexistuje žiadna zákonná prekážka na to, aby v sporovom konaní na základe riadne podanej žaloby súd preskúmal existenciu zákonných podmienok na jeho vyhlásenie. Denegatio iustitiae (odopretiu spravodlivosti) by sa rovnal stav, ak by sa na základe riadne včas podanej žaloby súd vecou nezaoberal.

70. V dôsledku účinnosti § 243d ods. 1 Exekučného poriadku rozhodcovský rozsudok vydaný pred 1.januárom 2015 nezanikol, nezrušil sa, nezanikla jeho právoplatnosť, uvedenou právnou úpravou nebol anulovaný, len dňom 1. apríla 2015 nie je vykonateľným exekučným titulom, ak do 31.03. 2015 nebol podaný návrh na jeho vykonanie. Okrem toho, právna úprava uvedená v § 243d ods. 1 Exekučného poriadku neodstránila medzi stranami sporu neistotu, či žalovaný má voči žalobcovi pohľadávku vyplývajúcu zo sporných rozhodcovských rozsudkov. Súd prejednávajúci spor o zrušenie rozhodcovského rozsudku nemá možnosť objektívne zistiť, či na podklade exekučného titulu - sporného rozhodcovského rozsudku vydaného pred januárom 2015 nezačalo exekučné konanie na niektorom inom súde, ako na súde povinného, preto je podľa názoru súdu potrebné začaté konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku dokončiť. Takýto právny názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 16Co 1047/2015 zo dňa 28.01.2016. Z vyššie uvedených dôvodov súd návrh žalobcu považoval za dôvodný a vyhovel mu v plnom rozsahu.

71. Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

72. Zákon nestanovuje žiadne kritéria, ktoré by obligatórne mali byť zohľadňované pri rozhodovaní súdu o návrhu na odklad vykonateľnosti, preto má súd za to, že dôvodnosť takto podaného návrhu je daná samotným charakterom prejednávanej veci. V danom prípade súd rozhodol vo veci samej o zrušení rozhodcovského rozsudku z vyššie uvedených dôvodov vo výroku III.. Zároveň však rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku o odklade vykonateľnosti tohto rozhodcovského rozsudku, do nadobudnutia právoplatnosti výroku III. tohto rozsudku, t.j. do nadobudnutia právoplatnosti meritórneho rozhodnutia o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorým momentom odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku stratí právny podklad.

73. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

74. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

75. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

76. Súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu, preto žalobcovi patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. Žalobca si voči žalovanému uplatnil náhradu trov konania, na základe čoho mu súdu plnú náhradu trov konania priznal. V súlade s §262 ods. 2 CSP, o výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Proti výroku rozsudku, ktorým súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, odvolanie nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.